

Mellan Läkemedelsindustriföreningens Service AB, org.nr 556170-1268,
Föreningen för generiska läkemedel – FGL, org.nr 802401-5292,
Läkemedelshandlarna, org.nr 802408-0379,
Föreningen Svensk Egenvård, org.nr 802005-2760,
Farmaciförbundet, org.nr 802000-1593,
Sveriges Farmaceutförbund, org. nr. 802000-8473,
Pharmacy Company Sweden 1 AB, org. nr. 556773-8249,
Pharmacy Company Sweden 2 AB, org. nr. 556773-3158,
Pharmacy Company Sweden 3 AB, org. nr. 556773-3109,
Pharmacy Company Sweden 4 AB, org. nr. 556773-4867,
Pharmacy Company Sweden 5 AB, org. nr. 556773-4834,
Pharmacy Company Sweden 6 AB, org. nr. 556773-4743,
Pharmacy Company Sweden 7 AB, org. nr. 556773-2648,
Pharmacy Company Sweden 8 AB, org. nr. 556773-3000,
Apoteksgruppen i Sverige Förvaltning AB, org. nr. 556773-4156
och
Apoteket AB (publ), org.nr. 556138-6532,

har träffats följande

ÖVERENSKOMMELSE OM SAMVERKANSFORMER MELLAN LÄKEMEDELSBRANSCHEN OCH MEDARBETARE PÅ APOTEK

Bakgrund

Sedan länge förekommer i Sverige på många områden ett viktigt samarbete mellan apoteken och läkemedelsbranschen. Detta samarbete har varit och är betydelsefullt för såväl parterna som för patienterna.

Enligt gällande författningar och god affärssed är läkemedelsindustrin skyldig att informera om sina produkter, deras egenskaper, verkningar och lämplig användning samt möjliga biverkningar. För att kunna ge råd för att använda läkemedlen på rätt sätt har medarbetare på apotek ett motsvarande behov av sådan information.

Medarbetare på apotek får även i sitt arbete löpande en bred kunskap om läkemedels egenskaper och användning. Det är väsentligt att denna kunskap återförs till läkemedelsindustrin för att ge underlag för utveckling av såväl befintliga som nya läkemedel.

Parterna är således ense om vikten av en fortsatt fungerande samverkan mellan läkemedelsindustrin och apoteken.

Det är synnerligen angeläget att denna samverkan sker i sådana former att parterna bibehåller full trovärdighet och en oberoende ställning i förhållande till varandra.

Relationen mellan läkemedelsföretag och medarbetare på apotek skall vara transparent och kunna granskas öppet.

Mot denna bakgrund har parterna tecknat nedanstående överenskommelse.

Om parterna

Läkemedelsindustriföreningens Service AB ("LIF") är ett av Läkemedelsindustriföreningen helägt servicebolag. LIF tillhandahåller läkemedelsindustrin i Sverige tjänster i för läkemedelsföretagen gemensamma angelägenheter, bl.a. genom att främja utvecklingen och efterlevnaden av etiska principer inom läkemedelsområdet.

Föreningen för generiska läkemedel (FGL) är en branschorganisation för företag som säljer generiska läkemedel på den svenska läkemedelsmarknaden. Generiska läkemedel är kopior på originalläkemedel med samma aktiva substans och samma kvalitet och säkerhet – men till lägre kostnad.

Läkemedelshandlarnas medlemsföretag handlar med originalläkemedel genom så kallad parallellimport. Priserna på receptbelagda läkemedel varierar mycket mellan EU:s medlemsländer. Själva idén med parallellimport är att importera godkända receptbelagda originalläkemedel från ett billigare EU-land och sälja dem i Sverige där priserna är högre. Den legala grunden för parallellimport är Romfördragets målsättning om en inre marknad med fri rörlighet för varor och tjänster inom EU.

Föreningen Svensk Egenvård organiserar leverantörerna av egenvårdsprodukter såsom växtbaserade läkemedel, naturläkemedel, vissa receptfria läkemedel, kosttillskott, sporttillskott och hudvårdsprodukter på den svenska marknaden.

Farmaciförbundet är farmacibranschens heltäckande fackförbund som står öppet för alla i branschen, är partipolitiskt obundna och en del av TCO. Vår uppgift är att stå på arbetstagarnas sida och utveckla arbetslivet så att medlemmarnas fackliga, yrkesmässiga och sociala intressen tillvaratas. Vi är en Fair Union vilket bl a innebär att vi strävar efter god etik, att göra affärer med företag som har kollektivavtal och som står för att produkter och tjänster produceras med hänsyn till människor och miljö.

Sveriges Farmaceutförbund är en partipolitiskt obunden och ideell organisation för de som avlagt examen som apotekare, farmacie magister, receptarie eller farmacie kandidat. Förbundet tillvaratar den farmaceutiska professionens fackliga och yrkesmässiga intressen.

Apoteket AB är ett detaljhandelsföretag avseende handel med läkemedel och varor inom hälso- och sjukvårdsområdet.

Definitioner

Med "apotek" avses ett enskilt försäljningsställe för detaljhandel med läkemedel.

Med "apoteksföretag" avses den juridiska person som driver ett eller flera apotek.

Överenskommelsens omfattning

Överenskommelsen omfattar alla medarbetare på apotek, inklusive apotekens centrala enheter, som har kontakter med företag inom läkemedelsindustrin eller dess uppdragstagare. I de fall det för ett läkemedelsföretag endast finns marknadsbolag i Sverige åligger det marknadsbolagen att tillse att i överenskommelsen angivna regler iakttas även av moderbolag och systerbolag vid aktiviteter på den svenska marknaden eller riktade mot den svenska marknaden. I de fall då ett apoteksföretag ingår i en internationell koncern åligger det apoteksföretaget att med kraft verka för att dessa regler följs av hela organisationen vid aktiviteter på den svenska marknaden.

I den utsträckning som samverkan mellan läkemedelsföretag och apotekspersonal kommer att innefatta aktiviteter som omfattas av etiska regler som läkemedelsföretaget är skyldigt att iakttas på grund av medlemskap i branschorganisation eller på annan grund, och dessa regler är strängare än de som ingår i denna överenskommelse, är läkemedelsföretaget skyldigt att iakttas dessa strängare regler och normer.

1. Sammankomster

Apoteksföretaget har ansvar för medarbetarens fortbildning och skall i samråd med medarbetaren komma överens om vilken kompetensutveckling som behövs för fullgörande av dennes arbetsuppgifter och utveckling i arbetet. Chef för apotek beslutar alltid om vilka medarbetare som skall få delta i samverkan/sammankomster som regleras i denna överenskommelse. Medarbetarens samverkan med läkemedelsföretag skall i första hand ske på arbetstid. Samverkan/sammankomst på fritiden får inte heller denna strida mot andan i överenskommelsen.

Det ankommer på parterna att bedöma om samverkan är att anse som förtroendeskadlig, otillbörligt konkurrerande eller till hinder för verksamheten.

2. Konsultation

Medarbetare på apotek utgör många gånger ett viktigt inslag i läkemedelsföretagens olika aktiviteter, såsom forskning, utbildning, konferenser, rådgivande organ och produktutveckling.

Följande skall beaktas när läkemedelsföretag önskar engagera apoteksmedarbetare för olika uppdrag:

- Skriftlig överenskommelse om uppdraget skall upprättas och undertecknas av medarbetaren, apoteksföretaget och läkemedelsföretaget då medarbetare anlitas för konsultuppdrag.
- I överenskommelsen skall ersättning för uppdraget regleras.

3. Produktinformation

Med produktinformation avses sammankomst med syfte att informera om ett läkemedels specifika egenskaper eller handhavande.

Följande skall beaktas vid produktinformation:

- Läkemedelsföretagens uppsökande verksamhet får endast ske efter överenskommelse med av respektive apoteksföretag utsedda kontaktpersoner för ett eller flera apotek. Spontana besök som ej innefattar information om ett läkemedels specifika egenskaper eller handhavande kan genomföras på det enskilda apotekets villkor.
- Produktinformation skall som huvudregel tillhandahållas grupper av medarbetare. Dock får sådan information lämnas till enskild medarbetare om annat alternativ är svårgenom-

förbart. Information till enskild medarbetare får endast avse information av samma slag som tillhandahålls medarbetare på andra ställen.

- Sammankomst skall normalt genomföras på arbetstid och på deltagarnas arbetsplats. Sammankomst som riktas till medarbetare på flera arbetsplatser kan äga rum på annan plats eller ort än medarbetarens arbetsort om särskilda skäl av pedagogisk, praktisk, ekonomisk eller liknande natur föreligger.
- Läkemedelsföretag skall i god tid innan sammankomst för produktinformation kontakta den för apoteket utsedda kontaktpersonen och träffa överenskommelse om informationens huvudsakliga innehåll, tid och plats. Om inte apoteksföretaget utsett annan person skall chef för apoteket besluta om formerna för sammankomsten och vem som får delta.

4. Terapiinriktad utbildning och vetenskaplig sammankomst

Med terapiinriktad utbildning avses sammankomster i syfte att förmedla utbildning inom ett visst behandlingsområde. Informationen skall ge deltagarna aktuell och relevant kunskap om allmänna eller specifika sakförhållanden och problem inom terapiområdet i fråga, d.v.s. vara problemorienterad och inte produktorienterad. Med vetenskaplig sammankomst avses här möten arrangerade av läkemedelsföretag eller under medverkan av läkemedelsföretag i syfte att behandla en eller flera medicinska eller andra vetenskapliga frågeställningar inom ett eller flera vetenskapliga ämnesområden.

Följande skall beaktas vid ovanstående sammankomster:

- Produktinformation får inte förekomma, om inte annat överenskommit med apoteksföretaget.
- Den fortbildning som erbjuds medarbetarna på apotek skall grundas på medarbetarnas kompetensbehov. Därför bör samråd ske med apoteken om kommande fortbildningsaktiviteter. Apoteken skall förhandsinformerar om planerad utbildning/sammankomst i god tid, normalt två månader innan, så att möjlighet ges för att kunna samordna med egna arrangemang.
- Sammankomst skall normalt genomföras på deltagarnas arbetsplats eller på samma ort som deltagarnas arbetsplats är belägen, eller så nära denna ort som möjligt. Sammankomst kan äga rum på annan plats eller ort än personalens arbetsort om särskilda skäl av pedagogisk, praktisk, ekonomisk eller liknande natur föreligger.
- Sammankomst utom Sverige¹ är endast tillåten i direkt anslutning till internationell utbildning och internationell vetenskaplig sammankomst (inklusive satellitsymposier) om majoriteten av deltagande personal ej är från Sverige och motsvarande kunskapsinhämtning inte kan erhållas inom riket. Studiebesök på internationellt erkänd vetenskaplig klinik, universitet, laboratorium eller dylikt utom Sverige är tillåtet endast om motsvarande erfarenhet eller information ej kan erhållas inom riket och studiebesöket är relevant med hänsyn till det kompetenshöjande syftet med aktiviteten.
- Av inbjudan skall framgå tid och plats för sammankomsten samt eventuella sidarrangemang. Den tidsmässiga omfattningen av och innehållet i det yrkesinriktade programmet skall tydligt framgå. Syftet med detta är att apoteken skall kunna ta ställning till sammankomstens relevans för medarbetarens kompetenshöjning.

¹ På grund av den långtgående ekonomiska integrationen av Öresundsregionen jämföras Själland i denna överenskommelse med Sverige.

5. Förtäring, kostnader och ersättning

- Läkemedelsföretag får inte bekosta resor, logi eller konferensavgift för deltagare i sammankomst. Apoteksföretaget skall alltid svara för den andel av ovan angivna kostnader som kan hänföras till apotekens medarbetare. Då måltider ingår i kongresser eller utbildningar som sträcker sig över flera dagar skall Apoteksföretaget även svara för hela kostnaden för måltiderna.
- Vid sammankomster, såväl inom som utom riket, skall måltider präglas av stor måttfullhet. Alkoholhaltiga drycker i form av vin och öl får endast erbjudas i begränsad omfattning och enbart som måltidsdryck. Sprit får ej erbjudas. För måltider i Sverige skall lunchrepresentation och middagsrepresentation uppgå till högst det vid var tid av LIF fastställda värdet per deltagare². Gränsvärdena vid avtalets tecknande återfinns i bilaga 1. Dock kan dessa gränsvärden ändras med tiden och aktuella värden finns på LIFs hemsida: <http://www.lif.se/cs/default.asp?id=24618>. För måltider utomlands skall i förkommande fall lokala regler följas. I avsaknad av sådana skall i möjligaste mån de svenska reglerna tillämpas.
- Läkemedelsföretag får bekosta sammanträdeslokal, föredragshållare, studiematerial och liknande som är nödvändigt för sammankomstens genomförande.
- Varken i samband med sammankomster eller umgänget i övrigt får fristående sociala aktiviteter eller fritidsaktiviteter erbjudas av läkemedelsföretag eller krävas av medarbetare på apotek. I samband med måltider eller mottagningar får dock enklare sociala aktiviteter, såsom musikunderhållning, anordnas så länge denna är sekundär till såväl sammankomsten som till måltiden eller mottagningen.
- Deltagare i sammankomster får inte bli erbjudna arvode av läkemedelsföretag och deltagare äger inte rätt att motta eller begära arvode för sitt deltagande.
- Läkemedelsföretag får inte erbjuda och medarbetare på apotek får inte begära eller motta förmåner, ersättning, gåvor eller kräva åtgärder i övrigt i strid med denna överenskommelse.

6. Sponsring

Med sponsring avses här ekonomiskt eller annat stöd från läkemedelsföretag av aktivitet/sammankomst som riktas mot medarbetare på apotek.

Sponsring av interna aktiviteter/sammankomster inom ett apoteksbolag får ej förekomma.

7. Användning av namn och varumärke i reklam m.m.

Parterna är eniga om att ingen av parterna har rätt att använda någon annan parts namn, logotyp, varumärke etc. i pressmeddelanden, annonser eller reklam utan att det finns en överenskommelse därom.

8. Uppföljning

Parterna är ense om att efterlevnaden av denna överenskommelse är ett gemensamt ansvar. Parterna åtar sig att sprida kunskap om överenskommelsen till personal inom sina respektive organisationer och företag.

² LIF fastställer gränsvärdena i enlighet med gällande regelverk för European Federation of Pharmaceutical Industries and Associations (EFPIA) resp. International Federation of Pharmaceutical Manufacturers and Associations (IFPMA).

Parterna håller minst ett möte per år för att diskutera de samarbeten som bedrivs mellan parterna samt för att bevaka och diskutera om eventuella ändringar behöver göras i detta avtal. LIF är sammankallande till dessa möten.

LIF bevakar apoteksmarknaden och tar kontakt med nya apoteksaktörer för att informera om samt bjuda in dem att ansluta sig till etiköverenskommelsen.

9. Mut- och bestickningsbrott

Syftet med denna överenskommelse är att tillhandahålla regler som skall främja att samarbeten bedrivs på ett etiskt sätt med gott omdöme och bibehållen trovärdighet och i enlighet med gällande lagar. En god följsamhet till överenskommelsen kan dock inte friskriva läkemedelsföretag och apotekens medarbetare från eventuella anklagelser om mut- och bestickningsbrott. Sådant ansvar måste alltid prövas individuellt och baseras på hur starkt sambandet är mellan förmånen, tjänsteutövningen och graden av påverkan.

10. Giltighet

Denna överenskommelse gäller fr.o.m. den 1 oktober 2009 tills vidare. Part kan säga upp överenskommelsen med sex månaders varsel. Uppsägning skall vara skriftlig och tillsändas samtliga övriga parter. Denna överenskommelse är dock fortsatt giltig och dess innehåll fortsatt oförändrat beträffande de parter som inte har sagt upp överenskommelsen.

Denna överenskommelse är upprättad i sexton (16) exemplar varav parterna erhållit varsitt.

Stockholm den __/__/2009

Stockholm den __/__/2009

LÄKEMEDELSINDUSTRIFÖRENINGENS
SERVICE AB

LÄKEMEDELSHANDLARNA

Richard Bergström

Namnförtydligande

FÖRENINGEN FÖR GENERISKA
LÄKEMEDEL – FGL

FÖRENINGEN SVENSK EGENVÅRD

Namnförtydligande

Namnförtydligande

FARMACIFÖRBUNDET

SVERIGES FARMACEVTFÖRBUND

Namnförtydligande

Namnförtydligande

PHARMACY COMPANY
SWEDEN 1 AB

Namnförtydligande

PHARMACY COMPANY
SWEDEN 2 AB

Namnförtydligande

PHARMACY COMPANY
SWEDEN 3 AB

Namnförtydligande

PHARMACY COMPANY
SWEDEN 4 AB

Namnförtydligande

PHARMACY COMPANY
SWEDEN 5 AB

Namnförtydligande

PHARMACY COMPANY
SWEDEN 6 AB

Namnförtydligande

PHARMACY COMPANY
SWEDEN 7 AB

Namnförtydligande

PHARMACY COMPANY
SWEDEN 8 AB

APOTEKSGRUPPEN I SVERIGE
FÖRVALTNING AB

Namnförtydligande

Namnförtydligande

APOTEKET AB (publ)

Stefan Carlsson